

Zagreb, 28. studenoga 2022.

Predmet: Zapisnik o studijskom posjetu partnera dionicima rane intervencije u djetinjstvu iz Krapinsko-zagorske županije održanom 24. i 25. studenoga 2022.

Sudjelovali:

- Martina Gregurović Šanjug i Jasna Petek (Krapinsko-zagorska županija)
- Josip Beljak (Općina Stubičke Toplice)
- Hakon Sigurteinson i Halldora Sigtryggdottir (Gradski odjel za obrazovanje i mlade, Reykyavik)
- Antun Zupanc (Centar za odgoj i obrazovanje Krapinske Toplice – Kabinet rane intervencije)
- Zvezdana Novina Repovečki (Udruga edukacijskih rehabilitatora Krapinsko-zagorske županije)
- Sunčica Martinec (Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice)
- Lidija Horvat i Valentina Artić (CZSS Krapina i Podružnica Obiteljski centar)
- Tomislava Strsoglavac (Udruga Korak po korak do zdravlja Klanjec)
- Katica Pukšec, Ema Loparić, Ljiljana Vrlec i Valentina Smetiško (Udruga Sveta Ana)
- Kristina Ljubić i Maja Štefanec Herak (Dječji vrtić Zvirek)
- Blanka Turza i Lora Pivac (HURID)

Dnevni red:

1. Posjet Kabinetu rane intervencije COOKT i Udruzi edukacijskih rehabilitatora KZŽ te sastanak s dionicima rane intervencije u Krapinsko-zagorskoj županiji
2. Posjet i radni sastanak u Udruzi Sveta Ana u Loboru
3. Posjet i radni sastanak u Dječjem vrtiću Zvirek u Stubičkim Toplicama

Ad 1. – Posjet Kabinetu rane intervencije COOKT i Udruzi edukacijskih rehabilitatora KZŽ te sastanak s dionicima rane intervencije u Krapinsko-zagorskoj županiji

Posjet je započeo izjavama za medije te se nastavio obilaskom Kabineta rane intervencije. Zatim je održan radni sastanak predstavnika dionika i stručnjaka iz sustava zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi i civilnog sektora te lokalnih vlasti. Sastanak je započeo kratkim predstavljanjem svih prisutnih, usluga koje pojedini pružatelji usluga nude i izazova s kojima se susreću. Antun Zupanc predstavio je djelovanje Kabineta rane intervencije COOKT koji djeluje od 2020. godine. Kabinet ima stalno zaposlene edukacijske rehabilitatore te pruža usluge procjene razvojnog profila djeteta,

Nositelj projekta:



Partner:



Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu” je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.

tretmana rane intervencije i kreiranja individualnog edukacijskog programa, savjetovanja i edukacije roditelja i/ili skrbnika te praćenja djece. Kabinet upućuje roditelje i na druge ciljne dijagnostičke i stručne procjene. Za pružanje usluge nije potrebna uputnica, dovoljno je da se roditelj obrati Kabinetu ili ispuni upitnik dostupan na mrežnoj stranici. Trenutačno Kabinet ima oko 115 prijava, a liste čekanja su smanjene sa sedam na tri mjeseca. Velik doprinos pokretanju i svakodnevnom djelovanju Kabineta daje i Krapinsko-zagorska županija koja je jedna od rijetkih primjera jedinica regionalne samouprave koje izravno ulažu sredstva u usluge rane intervencije. Martina Gregurović Šanjug kratko je predstavila sve što je županija učinila u području rane intervencije u djetinjstvu, a nadaju se i ostvarivanju suradnje s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) u smislu dodatnog povećanja dostupnosti usluga krajnjim korisnicima. Usluge koje Kabinet pruža usko su povezane i s djelovanjem Odjela za rehabilitaciju djece u sklopu Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice pa je predstavljanje nastavila Sunčica Martinec. Iako odjel pruža usluge u okviru zdravstvenog sustava, zahvaljujući županiji kao posredniku pregovara se s MRMSOSP kako bi se dio usluga mogao nuditi preko uputnice centara za socijalnu skrb. Stručni tim bolnice, sastavljen od različitih stručnjaka na čelu s liječnikom specijalistom, provodi kineziterapijske postupke, radnu terapiju, senzornu integraciju i hipoterapiju. Također, na istoj adresi djeluje i Udruga edukacijskih rehabilitatora Krapinsko-zagorske županije čije djelovanje je predstavila Zvezdana Novina Repovečki, naglašavajući da udruga okuplja stručnjake, pruža im stručnu, savjetodavnu i kolegijalnu podršku te promovira samu struku. Predstavnica Udruge Korak po korak do zdravlja Klanjec, logopedinja Tomislava Strsoglavac, predstavila je djelovanje udruge u lokalnoj zajednici te istaknula sve veći broj djece u potrebi za stručnom logopedskom podrškom, uz istovremeni nedostatak stručnjaka kao jedan od konstantnih izazova u svakodnevnom radu. Lidija Horvat objasnila je da se roditelji djece s teškoćama obraćaju CZSS Krapina najčešće vezano uz ostvarenje svojih materijalnih prava i da je djelovanje centra uglavnom fokusirano na davanje informacija roditeljima i upućivanje na pružatelje usluga. Valentina Artić iz Podružnice Obiteljski centar koji djeluje u sklopu CZSS Krapina objasnila je da centar zapošljava četiri osobe koje će uskoro biti educirane za pružanje podrške roditeljima djece s teškoćama.

Hakon Sigurteinson objasnio je kako sustav rane intervencije funkcionira na Islandu i kako teče implementacija nedavno usvojenog Zakona o integraciji usluga u interesu djece. Istaknuo je da se Island susreće sa sličnim problemima te da također imaju manjak stručnjaka rane intervencije, a stručnjake koje rade u različitim sustavima je potrebno koordinirati. Iz tog razloga se 2018. započelo s procesom donošenja novog zakona kojem je dana prednost nad svim postojećim zakonskim propisima i odredbama. Usluge se pružaju na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou, a bitnu ulogu u cijelom procesu imaju koordinatori podrške. Koordinatori su u stalnoj komunikaciji s roditeljima i pružateljima usluga te vode računa o potrebama djece i obitelji i daju smjernice za koordinaciju usluga među različitim pružateljima. Također, Hakon Sigurteinson je i voditelj Odjela za usluge u području obrazovanja pri Centru za socijalne usluge u Reykjaviku. Trenutačno postoje četiri centra za socijalne usluge u Reykjaviku, a glavna uloga im je „posuđivanje“ stručnjaka kada ne postoji stručnjak odgovarajućeg profila u dječjem vrtiću ili školi. Stručnjaka nema dovoljno i nije

Nositelj projekta:



Partner:



City of Reykjavik

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.

uvijek moguće dobiti uslugu na vrijeme, ali ne odbijaju roditelje i djecu – kada postoji potreba, pružaju onu podršku koja je trenutačno dostupna, dok se na određene usluge treba pričekati.

Halldora Sigtryggdottir je ravnateljica dječjeg vrtića u Reykjaviku s više od 20 godina radnog iskustva u sustavu obrazovanja. Reykjavik je po broju stanovnika gotovo jednake veličine kao i Krapinsko-zagorska županija te ima 90 dječjih vrtića. U vrtiću u kojem ona radi, 56 je djece raspoređeno u četiri grupe te je trenutačno uključeno 8 djece s teškoćama. Island ima velik broj imigranata te je čest slučaj da djeca u riziku ili s teškoćama dolaze iz obitelji koje ne govore islandski i engleski te su niskog SES-a. Ipak, naglasila je da ne odbijaju djecu s rizicima/teškoćama, već ih uključuju u vrtić i pružaju podršku koju trenutačno imaju na raspolaganju. Pritom je najveći naglasak na partnerskom odnosu roditelja i stručnjaka te se čak niti informacije o djetetu ne dijele drugim stručnjacima bez pristanka roditelja. Stručnjaci koji rade u vrtićima prate razvoj djeteta i, u slučaju sumnje na odstupanje od urednog razvoja, kontaktiraju glavnog koordinatora. Ako roditelji nisu dali svoj pristanak, koordinador i ostali stručnjaci ne znaju identitet konkretnog djeteta. Kada koordinador procjeni da dijete i obitelj trebaju daljnju podršku, stručnjaci kontaktiraju roditelje i osnažuju ih za uključivanje u sustav rane intervencije. Redoviti sastanci koordinadora s djelatnicima svakog vrtića održavaju se minimalno dvaput godišnje, a po potrebi i češće. U tijeku trudnoće i nakon rođenja, majku i dijete prati liječnik, a u prvih godinu dana veliku ulogu imaju i patronažne sestre koje često prve primijete odstupanja. Nakon godinu dana većina djece je uključena u vrtić i tamo ih dalje prate stručnjaci predškolskog sustava. Naglasila je da bi razina podrške koju su postigli bila nemoguća bez kontinuirane komunikacije i suradnje sa stručnjacima svih profila i iz različitih sektora te Centra za socijalne usluge.

Radni sastanak završen je potpisivanjem Koalicijskog sporazuma od strane voditeljice Koalicije za ranu intervenciju u djetinjstvu, Zvezdane Novine Repovečki.

Ad 2. – Posjet i radni sastanak u Udruzi Sveta Ana u Loboru

Istog je dana nastavljen posjet Udruzi Sveta Ana za pomoć djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom Krapinsko-zagorske županije. Udruga Sveta Ana djeluje već 13 godina u Loboru te zapošljava 36 djelatnika. Udruga pruža usluge radne terapije, logopedije, psihosocijalne podrške i terapije, senzorne integracije, terapijskog plivanja, hipoterapije te održava različite radionice i edukacije koje su besplatne za sve korisnike. Na sastanku su goste dočekale projektna koordinadorica Ema Loparić, radna terapeutkinja Katica Pukšec, fizioterapeutkinja Ljiljana Vrlec i fonetičarka Valentina Smetiško te terapijski pas, labradorica Mili koja je velika pomoć djeci. Trenutačno udruga nudi usluge za oko 130 djece, a osim navedenih terapijskih usluga provode i projekte kojima osiguravaju usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom i pomoćnike u nastavi za djecu s teškoćama. Kako bi mogli koristiti usluge, djeca trebaju imati dijagnozu. Udruga se financira iz projekata MRMSOSP, jedinica lokalne i regionalne samouprave te donacija građana, zbog čega je održivost udruge izazov, no s njime se do sada uspješno nose. Nakon sastanka, gosti iz partnerske organizacije kratko su obišli kabinete u kojima se provode terapijski postupci.

Nositelj projekta:



Partner:



City of Reykjavik

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu” je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.

Ad 3. – Posjet i radni sastanak u Dječjem vrtiću Zvirek u Stubičkim Toplicama

Sljedeći dan studijskog posjeta nastavljen je u Dječjem vrtiću Zvirek u Stubičkim Toplicama. Stručna suradnica i edukacijska rehabilitatorica Maja Šefanec Herak i ravnateljica Kristina Ljubić ispričale su gostima da vrtić djeluje 12 godina te da osim njih zapošljava 12 odgojiteljica koje brinu o 110 djece u dvije jasličke i četiri vrtičke skupine. Od svog osnutka do sada, sva djeca s teškoćama i rizicima upisana su i uključena u vrtić te su samo jedno dijete s teškoćama morali odbiti jer su procijenili da u njegovom slučaju pohađanje vrtića ne bi bilo poticajno za dijete. Čest je slučaj da dijete bude upisano kao dijete urednog razvoja, a da se tek u grupi primijete razvojna odstupanja. S roditeljima kojima je to prvo saznanje o riziku ili teškoći razgovaraju stručna suradnica i odgojiteljica iz grupe. Istaknuli su nekoliko primjera u kojima je na vrijeme uočeni razvojni rizik otklonjen, a djeca s teškoćama uspješno integrirana u sustav predškolskog odgoja i obrazovanja. Kao problem je navedena česta kriva percepcija odgojiteljica kao „teta čuvalica“ i nedostatak kadra uzrokovan neujednačenim plaćama i uvjetima rada u različitim općinama. Na sreću, zahvaljujući općini koja puno ulaže u odgoj i obrazovanje, to nije slučaj i u Stubičkim Toplicama. Načelnik općine Josip Beljak naglasio je da su djeca i njihova dobrobit prioritet općine u raspodjeli ograničenih proračunskih sredstava. Općina ne samo da je osigurala prostor i sredstva za rad vrtića, nego je i jedna od rijetkih općina u Hrvatskoj koja je financirala i izgradnju osnovne škole.

Zajednički izazovi susreću se u uključivanju djece u dječje vrtiće i pružanju usluga rane intervencije i na Islandu i u Hrvatskoj: manjak odgojitelja, manjak stručnjaka rane intervencije, različiti sustavi u kojima djeluju stručnjaci, čak i rad s djecom i roditeljima drugih govornih područja, što dodatno otežava komunikaciju. Unatoč svemu, zajednički zaključak sudionika je da je uvažavanje i povjerenje roditelja nužan preduvjet suradnje s obitelji te da uvijek treba napraviti sve kako bi se dijete s teškoćama (u slučaju kad je boravak u vrtiću razvojno poticajan za dijete) uključilo u vrtić, pa čak i ako se ne mogu odmah zadovoljiti sve razvojne potrebe djeteta, ali s jasnim ciljem da se zajedničkim naporima to što ranije u potpunosti ostvari.

Zapisnik sastavila:
Blanka Turza

Prilog 1.

Integration of Services in the Interest of Children's Prosperity

https://www.bvs.is/media/almennigur/samthaetting_tjonustu_handout_ens_v4.pdf

Nositelj projekta:



Partner:



City of Reykjavik

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.